Posudek na bakalářskou práci Terezy Sekalové

Hodnocení automatického překladu SMT systémů (Google translate, Bing) z francouzštiny do češtiny: kolokace z oblasti "bankovnictví"
(FF JU České Budějovice, 2015)

Bakalářská práce si klade za cíl zhodnotit úspěšnost překladu terminologických kolokací z oblasti bankovnictví pomocí překladačů Google Translator a Bing.

V první části práce přibližuje diplomantka na základě sekundární literatury historii strojového překladu, zmiňuje různé principy, na nichž jsou současné strojové překladače založeny (RBMT, SMT, HMT) a popisuje technické parametry zkoumaných překladačů. Syntéza informací je provedena správně, diplomantka vybírá relevantní informace a prezentuje je stylisticky vhodnou formou.

Vzhledem k zaměření práce postrádám (alespoň krátké) zamyšlení nad termínem kolokace, nad jeho jazykovým statutem a mechanismy mezijazykové ekvivalence – určitá jazykovědně-translatologická problematizace tohoto jevu by pak diplomantce mohla být užitku při jejích úvahách o způsobech práce překladačů.

Vlastní praktické analýzy pak spočívají v tom, že diplomantka zadává do překladačů výrazy ze svého seznamu kolokací (sestaveného na základě BP. A. Virtové). Zkoumá míru úspěšnosti překladu a vytváří typologii odchylek. K této části práce mám několik poznámek/otázek:

1) podle všeho byly kolokace do překladače zadávány bez kontextu. Změnilo by se něco (ve vztahu ke způsobu analýzy kolokace prováděné překladačem), pokud by kolokace byly zadávány v kontextech?

2) kolokace mají primárně chování běžného jmenného syntagmatu, pak záleží na míře „terminologičnosti“ kolokace, zda ji budeme považovat v daném textu za ustrnulé, automatizované syntagma se závazným překladovým respondentem či zda se význam kolokace de facto konstituuje stejně jako význam „neterminologického“ NS. Zde pak vstupuje do hry zásadní vliv kontextu (viz např. výrazy *contrôle légale, banque mondiale, fonds propres*). Typologie některých chyb je pak tatáž, ať se jedná o terminologickou kolokaci či neterminologické dekontextualizované NS. Jakou roli zde pak hraje statistická metoda, na níž jsou překladače založeny?

3) (souvisí s pozn. uvedenou v bodě 2) – klíčová je vždy role kontextu. Můžeme se tedy ptát, zda je legitimní požadovat, aby překladač důsledně vyhodnocoval dekontextualizovaná testovaná NS jako (terminologické) kolokace: výrazy jako *contrôle légale, fonds propres, juste valeur* aj. mohou v různých kontextech nabývat různých významů a nejsou úzce terminologicky vázané.

Práci doporučuji k obhajobě a přes uvedené připomínky navrhuji hodnotit známkou **výborně**.

V Českých Budějovicích dne 28. května 2015.

doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.